

Placówki upowszechniania kultury
=====

"Ognisko przodującą placówką upowszechniania kultury" - takie
hasło towarzyszyło plenarnemu posiedzeniu Kujawsko-Pomorskiego
Towarzystwa Kulturalnego - poświęconemu ocenie osiągnięć i warunków
pracy społecznych ognisk artystycznych, które odbyło się 11-go paź-
dziernika br. we Włockawku.

Ogniska artystyczne zrodziły się z inicjatywy społecznej już
w latach 1945/46. Natomiast w naszym województwie pierwsze ognisko
powstało w roku 1948 w Brodnicy. W sześć lat później - tj. w roku
1954-ym rozpoczęły pracę ogniska w Bydgoszczy, Chojnicach i Włockawku.
Działały one przy powiatowych domach kultury, związkach zawodowych
i spółdzielniach branżowych. Brak programu, jednolitego systemu nau-
czania jak również brak jednego patrona - nie sprzyjały pełnemu
rozwojowi tych, tak bardzo potrzebnych, placówek. Sytuacja zmieniła
się dopiero w roku 1961-ym kiedy to powołano do życia Kujawsko-
Pomorskie Towarzystwo Kulturalne w Bydgoszczy. Objęło ono patronat
nad wszystkimi ogniskami znajdującymi się na terenie naszego woje-
wództwa. Od tego także momentu notujemy stały ich wzrost.
W chwili obecnej KPTK patronuje 27-miu ogniskom muzycznym i plastycz-
nym, które skupiają ponad trzy tysiące słuchaczy.

Jedynie w dwóch powiatach - Tucholi i Rypinie - nie udało się utrzymać ognisk z braku nauczycieli. Zarówno z referatu jak i dyskusji wynikało, że problem kadr jest sprawą nader ważną. Okazuje się bowiem, że w ogniskach pracuje ponad 35% nauczycieli-niewykwalifikowanych. A przecież rozwój ognisk pod względem jakościowym jak również ilościowym oraz wyniki pracy - uzależnione są właśnie od metod nauczania i kwalifikacji kadry.

Ogniska korzystają przeważnie z gościnności szkół, domów kultury, świetlic i to w większości nieodpłatnie. Tylko nieliczne dofinansowuje KPTK. Własne lokale posiadają dwa ogniska: we Włocławku i Ciecuchocinie. Mimo tych trudności wiele z nich poszczycić się może osiągnięciami. Do najlepiej pracujących placówek należą społeczne ogniska we Włocławku, Aleksandrowie kujawskim, Grudziądzu, Lubrańcu i Świeciu. To ostatnie otrzymało w roku 1967-ym nagrodę Ministerstwa Kultury i Sztuki.

Kujawsko-Pomorskie Towarzystwo Kulturalne w Bydgoszczy zajmuje się popularyzacją dorobku społecznych ognisk poprzez organizację popisów rejonowych i wojewódzkich. Ponadto społeczne ogniska artystyczne urządzały popisy wewnętrzne, biorą czynny udział w okolicznościowych akademiach, włączając się tym samym w życie kulturalne swego regionu. Dążąc do unowocześnienia pracy dydaktycznej, do podniesienia poziomu

muzycznego - KPTK organizuje obozy muzyczne dla uczniów ognisk. Pierwszy taki obóz zorganizowano w roku 1965-ym, a drugi w roku bieżącym z okazji 25-lecia PRL i 150-jej rocznicy urodzin Stanisława Moniuszki. Spośród uczestników obozu utworzono orkiestrę, która wspólnie z zespołami kameralnymi i solistami koncertowała w różnych miejscowościach naszego województwa. KPTK podjęło ostatnio bardzo skuteczną uchwałę, aby tego rodzaju obozy organizować każdego roku. Sekcja muzyczna KPTK - w trosce o podnoszenie poziomu artystycznego uczniów - urządza dla nich koncerty i audycje przy współudziale Filharmonii Pomorskiej i Państwowego Teatru Opery i Operetki w Bydgoszczy. Sekcja ta również podejmuje i podejmuje szereg prac w zakresie doszkalania i stażowego podnoszenia kwalifikacji kadry pedagogicznej. Są to konferencje metodyczne i seminaria doszkalające. Ponadto instruktor do spraw ognisk, z ramienia KPTK, hospituje lekcje i udziela doraźnych wskazówek metodycznych. Stały rozwój ognisk artystycznych, ich popularność - czego dowodem może być między innymi fakt, że kształcą się w nich około 50% młodzieży ze środowisk robotniczych - wskazuje na to, że powinny one nawiązać ściślejszy kontakt i współpracę ze związkami zawodowymi. Ich pomoc materialna przyczyniłaby się w znacznym stopniu do rozszerzenia działalności ognisk, a tym samym do większego ich udziału

w życiu kulturalnym poszczególnych środowisk i regionów.

Konkretną pomocą byłoby np. zakupienie instrumentów muzycznych, pomocy naukowych, czy udzielenie stypendiów zdolnym, a nie najlepiej sytuowanym dzieciom. Pracę w ogniskach utrudnia także brak wydawnictw z zakresu pieśni i muzyki ludowej. Zaopatrzenie księgarń w materiały muzyczne dla potrzeb ognisk jest znikome. Poszukiwane są też nowe wydawnictwa zbiorów autentycznej muzyki ludowej. Z wydawnictw tych skorzystałyby chętnie nie tylko ogniska lecz także szkoły.

A oto innego rodzaju postulat. Tym razem pod adresem zawodowego szkolnictwa muzycznego. W ogniskach muzycznych prawie połowa słuchaczy uczy się gry na akordeonie. Tymczasem brak jest nauczycieli posiadających pełne kwalifikacje do nauczania na tym instrumencie. Szkolnictwo zawodowe winno wziąć pod uwagę tę sytuację. Ruch amatorski czeka na tego rodzaju kadrę fachową.

Równie ważnym zagadnieniem jest wynagrodzenie nauczycieli pracujących w ogniskach. Obowiązujące bowiem dotąd stawki nie odpowiadają obecnym wymogom życiowym. Nie uwzględnia się także stażu pracy, co w zawodzie nauczycielskim jest sprawą niebagatelną. Mamy nadzieję, że problemy te zostaną rozwiązane ponieważ zajął się nimi Związek Zawodowy Pracowników Kultury i Sztuki.

Mówiąc o pracy ognisk - w szczególności muzycznych - trudno nie wspomnieć o jednym z najbardziej zasłużonych na naszym terenie.

Mamy na myśli oczywiście Społeczne Ognisko Muzyczne we Włockawku, które obchodziło 15-lecie swej działalności. Wysoki poziom nauczania, osiągnięcia jakimi może się ono poszczycić - zawdzięcza w dużej ~~mierze~~ mierze dyrektorowi placówki - Tadeuszowi Rakowskiemu.

Wysokie lokaty na ogólnopolskich festiwalach muzycznych, wyjazdy za granicę do NRD, Czechosłowacji, koncerty w Zakopanem, Czorsztynie i wielu innych miastach Polski - są najlepszym świadectwem pracy tego ogniska. Cieszy się ono szacunkiem i uznaniem własnego środowiska i regionu. Liczna grupa absolwentów, a było ich dotąd 116-tu, utrzymuje stały kontakt z ogniskiem. Wielu słuchaczy ukończyło wyższe szkoły muzyczne, wielu jeszcze się kształci. Obecnie ognisko muzyczne we Włockawku liczy 12-tu pedagogów i 180-ciu uczniów.

Placówka-jubilat otrzymała Medal Honorowy za Twórczość i Upowszechnianie Kultury - przyznany jej przez Prezydium Kujawsko-Pomorskiego Towarzystwa Kulturalnego w Bydgoszczy.

Do licznych gratulacji przyłączamy się także i my życząc dalszej owocnej pracy i wielu sukcesów.

Te same życzenia kierujemy pod adresem pozostałych placówek.

Stale powiększająca się ich liczba utwierdza nas w przekonaniu, że społeczeństwo coraz bardziej docenia ich rolę.

Ogniska bowiem wykławiają talenty, dają im podstawy do ukończenia szkół zawodowych typu artystycznego. Poza tym uczą - jak patrzeć na dzieło sztuki, przygotowują więc odbiorców dóbr kulturalnych, a wreszcie rozwijają zamiłowania i dają możliwość wyżycia się artystycznego. Ma to szczególną wymowę jeśli uświadomimy sobie, że do ogniska może przyjść każdy - dziecko, młodzieniec, osoba dorosła nawet zaawansowana wiekiem.